

05.09.2023

Asia/15

§ 166

Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevassa asiassa

HEL 2023-002680 T 03 01 00

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti hylätä Kiinteistö Oy Rautalammin tien huipun pelastuskomentajan päätöksestä 15.6.2023 § 29 tekemän oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen tueksi ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden vuoksi se tulisi hyväksyä.

Tällä päätöksellä otetaan kantaa oikaisuvaatimuksessa esitettyihin pelastuskomentajan päätöstä 15.6.2023 § 29 koskeviin vaatimuksiin siltä osin kuin ne koskevat sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaa.

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyy Kiinteistö Oy Rautalammin tien Huipun pelastuskomentajan päätöksestä 15.6.2023 § 29 tekemän oikaisuvaatimuksen.

Oikeuskirjallisuudessa esimerkkeinä julkisen vallan käyttämisestä mainitaan muun muassa palontorjunta, rakennustarkastus ja kunnallishallinnon piiriin kuuluva toiminta. Palotarkastajan toiminta on rinnasteista edellä todettuihin esimerkkeihin, ja rakennushankkeeseen liittyvä palotarkastajan kannanotto on siten katsottava julkisen vallan käyttämiseksi. Palotarkastaja on nimenomaisesti ilmoittanut 2.11.2020, että muutokset tehdään rakennusprojektin kustannuksella. Em. kannanottoon ei ole liitetty muutoksenhakuohjausta, eikä hakijan voida siksi katsoa laiminlyöneen vahingonkorvauslain 3 luvun 4 § mukaista muutoksenhakuvelvollisuutta.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

05.09.2023

Asia/15

Jaa-äännet: 11

Samuel Adouchief, Vilja Alanko, Pentti Arajärvi, Maaret Castrén, Kati Juva, Björn Månsson, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Nea Nättinen, Daniel Sazonov, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisesti.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tomi Kuula, lakimies, puhelin: 310 30040
tomi.kuula(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 29.6.2023
- 2 Muutoksenhakuosoitus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus
Liite 1
Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Pelastuskomentaja hylkäsi 15.6.2023 § 29 tekemällään päätöksellä Kiinteistö Oy Rautalammintien huipun 16.12.2022 kaupungille esittämän määrältään yhteensä 138 555,56 euron vahingonkorvausvaatimuksen, koska asiassa saadun selvityksen perusteella Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan ei voitu katsoa olevan vahingonkorvauslain nojalla korvausvelvollinen.

Kiinteistö Oy Rautalammintien huippu (jäljempänä oikaisuvaatimuksen tekijä) on 29.6.2023 tehnyt pelastuskomentajan päätöksestä oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 1.

Oikaisuvaatimus on tehty kuntalain 138 §:n mukaisessa määräajassa ja oikealle toimielimelle.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt vaatimukset

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii, että sosiaali-, terveys ja pelastuslautakunta muuttaa oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä siten, että ensisijaisesti oikaisuvaatimuksen tekijän Helsingin kaupungille 16.12.2022 esittämä vahingonkorvausvaatimus hyväksytään ja toissijaisesti kaupungin katsotaan saaneen oikaisuvaatimuksen tekijän kustannuksella perusteetonta etua vahingonkorvausvaatimuksen suuruisen euromäärä ja perusteeton etu palautetaan oikaisuvaatimuksen tekijälle korkolain mukaisine viivästyskorkoineen.

Vahingonkorvausvaatimus

Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan Helsingin kaupunki on aiheuttanut virheellisellä ja lainvastaisella menettelyllään sille taloudellisen vahingon vahingonkorvausvaatimuksessa 16.12.2022 kuvatulla tavalla.

Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että palotarkastajan toiminta varavoimakoneen pakoputkien siirtämisestä koskevassa asiassa on ollut julkisen vallan käyttöä. Kyse ei ole ollut pelastuslain mukaisesta ohjauksesta ja neuvonnasta, koska pelastuslaista ei ole johdettavissa toimivaltaa antaa määräyksiä kaupungin omistamien laitteiden siirättämisestä ja maksattamisesta kolmannella. Palotarkastaja on nimenomaisesti esittänyt kannanoton siitä, kenelle mitkäkin rakennushankkeen yhteydessä toteutettavan työn kustannukset kuuluvat.

Oikaisuvaatimuksen mukaan mitään muutoksenhakuohjausta ei asiassa ole koskaan annettu ennen nyt oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä, eikä oikaisuvaatimuksen tekijä siten ole voinut menettää oikeutta vedota kaupungin aiempaan virheelliseen menettelyyn.

Perusteettoman edun palautusvaatimus

Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo toissijaisesti, että kaupunki on saanut asiassa huomattavaa perusteetonta taloudellista etua oikaisuvaatimuksen tekijän kustannuksella. Perusteettoman edun palautus ei vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan edellytä tuottamusta perusteetonta etua saaneelta. Perusteettoman edun palautuksen oikeudelliset edellytykset ovat, että jokin taho on saanut toisen kustannuksella sellaista etua, johon se ei ole ollut oikeutettu, ja että edunsaajan hyödyn ja palautuksen vaatijan menetyksen välillä on syy-yhteys. Oikaisuvaatimuksen tekijä on maksanut varavoimakoneen pakoputken siirrosta aiheutuvat kustannukset, jotka kuuluvat kaupungille oikaisuvaatimuksen tekijän ja kaupungin välisen 28.9.2019 allekirjoitetun maanvuokrasopimuksen perusteella. Kaupunki on siis saanut perusteetonta etua, kun se on välttynyt varavoimakoneen pakoputken siirrosta aiheutuneilta kustannuksilta, vaikka kustannukset ovat yksiselitteisesti kuuluneet kaupungin vastuulle. Toisaalta oikaisuvaatimuksen tekijälle on aiheutunut aiheettomasti tällaiset kulut. Kaupunki on velvollinen palauttamaan saamansa perusteettoman edun oikaisuvaatimuksen tekijälle, ja velvollisuus perusteettoman edun palautukseen on olemassa riippumatta siitä, onko palotarkastaja tai muu kaupungin edustaja tehnyt asiassa (tuottamuksellista) virhettä vai ei.

Oikaisuvaatimuksen perusteiden arviointi

Esittelijä katsoo, että oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole oikaisuvaatimuksessaan esittänyt sellaisia uusia perusteita, jotka antaisivat aiheita pelastuskomentajan 15.6.2023 § 29 päätöksen muuttamiseen.

Vahingonkorvausvaatimuksen arviointi

Vaatimuksen arvioinnin kannalta on olennaista ensin selvittää, onko palotarkastaja selvitetysti korvausvaatimuksessa 16.12.2022 ja oikaisuvaatimuksessa 29.6.2023 esitetyn mukaisesti julkista valtaa käyttäen velvoittanut suorittamaan yksilöidyn rakennustyön vahingonkorvausvaatimuksen esittäjän kustannuksella. Vasta tämän jälkeen tulee tarvittaessa arvioidavaksi kaupungin vahingonkorvausvastuun synnyn muut edellytykset.

Pelastusviranomaisen tehtävä ennen rakennuksen käyttöönottoa on pelkästään ohjaavaa tai neuvovaa. Rakentamista ohjaavana yleislakina toimivan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaan toimivaltainen viranomaisen rakentamisen aikana on rakennusvalvontaviranomaisen.

Pelastusviranomaisen ja rakennusvalvontaviranomaisen yhteinen erityiseksi palotarkastukseksi nimetty rakennuslupaprosessiin liittyvä vakiintunut menettely perustuu pelastuslain 42 §:n mukaiseen pelastusviranomaisen yhteistyövelvoitteeseen muiden viranomaisten kanssa. Li-

säksi erityinen palotarkastus liittyy pelastuslain 27 §:n mukaiseen yleiseen velvoitteeseen tehdä ohjausta ja neuvontaa, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa. Erityisestä palotarkastuksesta laadittava pöytäkirja on ensinnäkin pelastusviranomaisen asiantuntijalausunto rakennusvalvontaviranomaiselle ja toisaalta pelastusviranomaisen lakisääteistä ohjausta ja neuvontaa rakentajalle.

Palotarkastaja on 2.1.2020 lähettämällään sähköpostiviestillä informoinut paloturvallisuussuunnittelijaa (tämän pyynnöstä) varavoimakoneen pakoputkien siirtämiseen liittyen. Kyse oli asian alkuvaiheessa tapahtuneesta projektin yhteydenoton jälkeen annetusta ohjauksesta ja neuvonnasta palosuunnittelijalle. Tämän jälkeen asiaa on projektin toimesta suunniteltu ja oletettavasti myös koituvia kustannuksia käsitelty.

Palotarkastaja ei ole viestissään 2.1.2020 ottanut oikaisuvaatimuksessa esitetyn mukaisesti kantaa siirtotyön kuluvaluuseen. Kyse on ollut pelkästään pelastusviranomaisen lakisääteisestä ohjauksesta ja neuvonnasta rakentajalle, jonka tavoitteena on ollut tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan.

Palotarkastaja ei ole ilmoittamansa mukaan missään vaiheessa eikä miltään osin kohdistanut ohjausta tai neuvontaa yksityisoikeudellisen maanvuokrasopimuksen tulkintaan perustuvaan pakoputkien siirtoa koskevan rakennustyön kuluvaluuseen jakautumiseen sopimusten osapuolten oikaisuvaatimuksen tekijän ja kaupungin kesken. Palotarkastajan mukaan hänellä ei edes ollut tietoa sopimuksen sisällöstä.

17.6.2020 suoritettussa erityisessä palotarkastuksessa oli kyse lausunnasta rakennusvalvontaviranomaiselle sekä ohjauksesta ja neuvonnasta rakentajalle. Rakentajan näkökulmasta erityisen palotarkastuksen pöytäkirja on ollut pelastusviranomaisen kirjallisessa muodossa antama lakisääteisistä ohjausta ja neuvontaa, jonka tavoitteena on ollut tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan.

Palotarkastaja on kirjannut 17.6.2020 pidetyn erityisen palotarkastuksen pöytäkirjaan havaintonsa. Mitään huomauttamista erityisen palotarkastuksen yhteydessä laaditun palotarkastuspöytäkirjan sisältöön ei rakentajalla ollut. Pakoputkien siirtoa koskeva asia oli yhteisesti todettu tarkastuskäynnin yhteydessä ja pöytäkirjaan oli kirjattu sen tilanne.

Palotarkastajan kohteen edustajalle 17.6.2020 luovuttaman pöytäkirjakkappaleen kääntöpuolella oli valmiiksi painettuna pelastuslain 81 §:n

mukaista päätöstä koskeva valitusosoitus Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoksenhakuosoitus on tämän asian liitteenä 2. Asia olisi voitu saattaa hallinto-oikeuden ratkaistavaksi niin velvoittavuuden arvioinnin kuin myös mahdollisen lainvastaisuuden osalta. Ratkaisuaajan pituudella ei ole vaikutusta kaupungin tai sen viranhaltijan korvausvastuun synnyn arvioinnissa.

Palotarkastajan ei voida vahingonkorvausvaatimuksessa ja oikaisuvaatimuksessa esitetyn selvityksen perusteella katsoa laiminlyöneen tehtäviään tai antaneen virheellisiä tai lainvastaisia määräyksiä tai sitovia neuvoja. Palotarkastaja on antanut yleistä rakennettavan rakennuksen paloturvallisuuteen ja onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvää neuvontaa ja ohjausta rakennushankkeelle, mutta hän ei ole oikaisuvaatimuksen tekijän esittämällä tavalla julkista valtaa käyttäen ottanut kantaa, kenelle mitkään rakennushankkeen yhteydessä toteutettavan työn kustannukset kuuluvat. Palotarkastajan ohjauksen ja neuvonnan kohdistuminen rakentajan lakiperusteisiin velvoitteisiin, joita rakentamisvaiheessa valvoo ja joista päätöksen tekee rakennusvalvonta, ei muuta ohjausta ja neuvontaa julkisen vallan käytöksi.

Asiassa ei ole kaupungin tai sen viranhaltijoiden toimintaa koskevaa virhettä, laiminlyöntiä tai huolimattomuutta, eikä siten myöskään syy yhteyttä kaupungin tuottamukseen ja syntyneen vahingon välillä. Kaupunki ei näin ollen ole asiassa korvausvelvollinen.

Perusteettoman edun palautusvaatimuksen arviointi

Helsingin kaupunkiin kohdistettua perusteettoman edun palautusvaatimusta ei ole käsitelty pelastuskomentajan päätöksessä, jota oikaisuvaatimus koskee.

Kiinteistö Oy Rautalammin tien huipun ensimmäisen kerran 29.6.2023 oikaisuvaatimuksessaan esittämä maanvuokrasopimukseen liittyvä perusteettoman edun palautusvaatimus on siirretty kaupunkiympäristön toimialalle käsiteltäväksi.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta kunnallisvalituksella. Hallinto-oikeus voi tutkia valituksen ainoastaan kuntalain 135 §:stä ilmenevillä perusteilla. Kunnallisvalituksen valitusperusteet ilmenevät tämän päätöksen liitteenä olevasta muutoksenhakuohjeesta.

Vahingonkorvausvaatimuksen tutkiminen ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan. Tämä päätös on kaupungin kannanotto vahingonkorvausasiaan. Oikaisuvaatimuksen tekijä voi saattaa kysymyksen siitä, onko

05.09.2023

Asia/15

Helsingin kaupunki velvollinen myöntämään vahingonkorvauksen tutkitavaksi ja ratkaistavaksi riita-asian käsittelystä säädetyssä järjestyksessä käräjäoikeudessa.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tomi Kuula, lakimies, puhelin: 310 30040
tomi.kuula(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 29.6.2023
- 2 Muutoksenhakuosoitus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus
Liite 1
Liite 2

Tiedoksi

Tiedoksisajaajat

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 29.08.2023 § 146

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala Pelastustoimi -palvelukokonaisuus Pelastuskomentaja 15.06.2023 § 29